

Global express

Gaur egungo mundua ikasgelan

Tsunami: larrialdiaren ondoren elkartasuna

HOWARD DAVIES/ OXFAM INTERNACIONAL

Tsunamiak eragindako hondamendiak pertsonen biziarentzako berehalako arriskua ekarri zuen, eta, gainera, bi milioi pertsona baino gehiago pobrezian utz ditzake.

Global Express honen helburua da hondamendi baten ondorioen eta pobrezia-artearen erlazioa aztertzea eta hondamendi bati aurre egiteko aktibatzen diren laguntza-motei buruz hausnartzea.

- ☐ Zer gertatu zen?
- ☐ Hondamendiaren eskala pobrezia-ondorioz hazten ari da.
- ☐ Ekintza humanitarioa: zaurgarritasunaren ikuspegia.
- ☐ Nazioarteko erreakzioa.
- ☐ Aukera honetaz baliatzea pobrezia-aurka borrokatzeko.

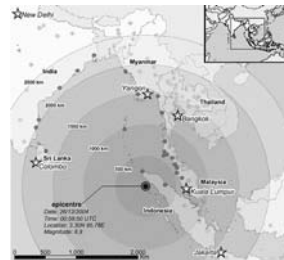
Zer gertatu zen?

Zer gertatu zen?

2004ko abenduaren 26an, Richter eskalan 8,9 graduko lurrikara gertatu zen Indonesiako Sumatra uhartearen aurrean dagoen failan. Epizentroa Indiako Ozeanoaren erdian zegoen, eta izugarrizko olatua sortu zen. Olatu hori 20 metro baino gehiagoko altuera izatera iritsi zen, eta Bengalako Golkoko kostalde osoa harrapatu zuen bortizkeria handiz, baita Indiako Ozeanoaren Afrikako kostaldea ere. Olatuaren batez besteko abiadura 800 km/h ingurukoa zen, eta bi orduren barruan epizentrotik 1.500 km-raino iritsi ziren.

Azken 40 urteetako lurrikararik suntsitzaileenak Indiako, Sri Lankako, Indonesiako, Thailandiako, Maldivetako eta Somaliako biztanleengan izan zuen eraginik handiena. Neurri txikiagoan, herrialde hauek ere kaltetu ziren: Bangladesh, Malaysia, Myanmar, Kenia, Tanzania...

Hondamendiaren eskala pobreziaren

ondorioz hazten ari da

Katastrofeak naturalak dira, baina hondamenak ez, eta ez lirateke ikusi behar katastrofearen ondorio saihestezin gisa. Katastrofeek hainbat modutan eragiten diete pertsonen, eta oso inpaktu desberdina izan dezakete eragindako gizartearen edo herrialdearen arabera.

Katastrofe bat hondamen bihurtzeko, pertsona zaurgarriei eragin behar die. Pertsonen beren zaurgarritasun-maila murrizt badezakete, katastrofeek ez dute ezinbestean hondamena sortu beharrik. Hala ere, herrialde batzuk beste batzuk baino zaurgarriago izatea eragiten duten faktoreak nekez aztertzen dira, eta zaurgarritasunaren zergatiak gutxitan konpontzen dira.

- **Katastrofea:** une jakin batean leku jakin bati eragin diezaiokeen muturreko egoera (naturala edo gizakiak eragindakoa), intentsitate-maila handiagoa edo txikiagoa duena, eta krisi baten eragile gisa aritzen dena. Katastrofeak naturalak izan daitezke, esaterako, lurrikarak, uholdeak, lehorteak, etab., baita gizakiak sortuak ere, besteak beste, gatazka armatuak edo intoxikazioak.
- **Hondamena:** gizartearen funtzionamendua larriki aztoratzen duen gertaera, eta eragindako gizarteak erabilgarri dituen baliabideak erabiliz horri aurre egiteko duen gaitasuna baino harantzago doazen galera materialak, ingurumenekoak edo heriotza ugari eragiten dituena. Hondamenaren ondorioak hainbat fenomenotan ager daitezke: gosetean, epidemian, biztanleriaren exodoa, etab.
- **Zaurgarritasuna:** gerta daitekeen katastrofe baten aurrean familia edo pertsona batek bizia, ondasunak edo mantenu-sistema (bizibidea) galtzeko duen arrisku-maila da. Katastrofe natural edo giza katastrofe batek hondamena ekar dezakeen jakiteko determinatzaile nagusia talde baten zaurgarritasun-maila da.

Zaurgarritasuna funtsezko bi faktorek zehazten dute:

- katastrofeen eragin fisikoak (arriskua),

- baliabideak eskuratzeko aukera mugatuak: sarreraren eta erreserben pobrezia, mantenu-sistemaren segurtasun-falta eta defentsa edo babes pertsonalaren falta.

Zaurgarritasuna aztertuz gero, errealitatea ikuspegi estrukturalarekin azter daiteke, eta ez egoeraren arabera ikuspegi hutsarekin; horrez gain, krisiaren zergati sakonei erantzuteko aukera ematen du.

Asiako hego-ekialdearen kasuan, lurrikarek eragindako **katastrofeen eragin fisikoa (arriskua)** oso handia da. Eskualde hori mugimendu sismikoen arrisku-eremuan dago, eta hala ere, ez du lurrikaren kasurako alerta-sistemarik. Japonia eta AEBak ere arrisku-eremuetan kokatuta daude, baina lurrikarak detektatzeko sistema sofistikatuak dituzte.

Hain zuzen, hondamena gertatu eta handik aste gutxira, aurreikusita zegoen bezala, **Katastrofeak Murrizteari buruzko Munduko Goi-bilera** egin zen Koben (Japonia), eta erreferente nagusia Indiako Ozeanoan gertatutako katastrofea izan zen. Goi-bilera horretan, eragindako eremuan ahalik eta azkarren lurrikaren alerta-sistema jartzea proposatu zen.

“Abenduaren 26ko tsunamiaren katastrofearen ondoren, Indiako Ozeanoan alerta-sistema ezartzea egin daitekeen gutxiena da; horrez gain, hondamendien prebentzioa nazioarteko agendan lehen tokian jarri behar da”.

JORDI CARDONA

Intermón Oxfam-eko ordezkaria urtarilaren 18 eta 22 bitartean Koben (Japonia) egin zen Katastrofeak Murrizteari buruzko Munduko Goi-bileran.

Azken hamarkadan, jatorri naturaleko hondamenek 211 milioi pertsonei eragin die urtero. Hilen % 98 inguru Hegoaldeko herrialdeetan egon dira.

Eragindako herrialdeetako eremurik behartsuenak eraso zituen itsasikarak. Aceh-n (Indonesia), eremu kaltetuenean, ospitale bakarra zegoen; biztanleen % 40ak ia ez zuen osasun-zerbitzuak jasotzeko aukerarik; % 49ak ez zuen edateko urik, eta azpiegiturak nekez mantentzen ziren. Hori itsasikara gertatu aurreko egoera zen.

Asiako hegoaldeko estandarren arabera bereziki behartsuak ez ziren eremuetan ere, itsasikarak dagoeneko erabateko pobrezian bizi ziren pertsona ugariri eragin dio. Tamil Nadu-n, Indiako estaturik behartsuena ez izan arren, biztanleriaren % 21ak baino gehiagok ez zuen edateko urik hondamena gertatu aurretik.

“Gaizki eraikitako etxeetan bizitzeak eta osasun-laguntza edo komunikazio egokiak ez izateak, katastrofe batean, bizia edo bizibideak galtzearen eta ez galtzearen arteko diferentzia zehazten dute. Horregatik, pobrezia murrizteko, beharrezkoa da gobernuak milurtekoko garapen-helburuak ahalik eta azkarren betetzea”.

JORDI CARDONA, Intermón Oxfam-eko ordezkaria urtarilaren 18 eta 22 bitartean Koben (Japonia) egin zen Katastrofeak Murrizteari buruzko Munduko Goi-bileran.

Ekintza humanitarioa: zaugarritasunaren ikuspegia

Herrialde bateko garapen-maila eta pobrezia-maila funtsezkoak dira katastrofe bati lehenengo 48 orduetan ematen zaion erantzun humanitarioa koordinatzeko.

Lehenengo 48 edo 72 orduetan, funtsezko zeregina ebaluazio-azterketa egitea da, katastrofearen irismena eta premiazko beharrak zein diren zehazteko. Halaber, beharrezkoa da jakitea beste zein erakunde humanitario ari diren lanean eragindako eremuan, horrela, koordinazio eraginkorra egon dadin. Lana hainbat erakunderen artean banatzeko irizpideak erakunde bakoitzaren espezialitatearen eta erabilgarri dauden baliabideen arabera dira.

Erantzun humanitarioan, hiru esku-hartze maila bereizten dira:

Larrialdiko laguntza: ondasunak eta zerbitzuak doan hornitzeko ‘sorospen-laguntza’ da. Laguntza hori krisia gertatu eta lehenengo

egunetan aktibatzen da, eta 6 edo 12 hilabetez luza daiteke.

Laguntza humanitarioa: larrialdiko laguntzaz gain, errefuxiatu eta desplazatuei laguntzeko ekintzak sartzen dira hemen, baita zaugarritasuna murrizteko prestakuntza- eta prebentzio-programak eta errehabilitazio- eta berreraikitze-programak ere.

Ekintza humanitarioa: ikuspegi globalagoan oinarritzen da, eta zaugarritasunean jardutera bideratuta dago; bizitzeko eta segurtasunerako eskubidearen barruko eskubideak kontuan hartzen ditu. Ikuspegi zabalago horretatik, larrialdiko laguntza emateaz gain, zaugarritasuna (pobrezia) sortzen duten kausa estrukturalak errotik kentzera zuzendutako ekintzak aktibatzen dira. Horrela, laguntza humanitarioaz gain, eskubideak babestera zuzendutako ekintzak, testigantza- eta salaketa-ekintzak, eragin politikoko ekintzak eta komunikazio-ekintzak egiten dira.

Nazioarteko komunitatearen erantzuna: larrialdia eta berreraikitzea

Tsunamiak eragindako eremuan zeuden GKE nagusiak berehala hasi ziren lanean, eta janaria, edateko ura, aterpea eta premiazko objektuak eman zizkieten katastrofeak eragindako ehun milaka pertsoneri.

Herritarren erantzuna ere berehalako izan zen. GKEen bitarteko dohaintzak ugaritzen joan dira.

Gobernu emaileek 5.000 milioi dolar baino gehiago emateko promesa egin dute, eta kopuru horren bidez larrialdiko fasea eta berreraikuntza fasea gauzatuko lirateke. Promesa horiek, ordea, oraindik zehazteke daude. Nazio Batuek 977 milioi dolar eskatu dituzte lehen faserako –ekaina arte iraungo luke–; katastrofetik hilabetera, horietatik 450 bakarrik ordaindu zituzten gobernuek. Oraingoz, promesek, eskatutako 977 milioi dolarretatik, 923 estaltzen dituzte.

Gobernuek agindutako dohaintzak ordaintzeko izandako atzerapenaz eta agindutakoa ez betetzeaz gain, gobernuek aurreko krisietan izandako portaerak beste arrisku bat iradokitzen du. Indiako Ozeanoko itsasikarak emandako erantzunean erakutsitako eskuzabaltasun izugarriak **munduan dauden beste 14 krisi humanitario** handirentzako behar diren funtsak arriskuan jar ditzake. Horien artean, Sudaneko, Ugandako iparraldeko edo Kongoko Errepublika Demokratikoko gatazkak daude.

Horietan, hiru milioi eta erdi pertsona baino gehiago hil dira 1998tik dagoen gatazka armatuaren ondorio zuzen edo zeharkako ondorio gisa.

Hori bezain garrantzitsua da itsasikara gertatu eta gero emandako laguntza benetan ‘berria’ izatea, hau da, **laguntza hori aurreko konpromiso batzuetatik ‘birziklatua’ ez izatea**, ezta bestelakoan munduko beste leku batzuetarako laguntza humanitariora edo garapen-laguntzara bideratuko liratekeen aurrekontu-partidetatik eratorritakoa izatea ere.

Bam-en (Iran), komunikabideen arreta bertan behera geratu ostean, planifikatutako etxebizitza berrien % 5 bakarrik eraiki da. Ali-Mohamad Rafizadeh gobernadorearen hitzetan, 2005eko urtarrilaren 11n, bere herriak, agindutako 120 milioi dolarretatik 55 milioi besterik ez ditu jaso. Promesa hori nazioarteko arreta hondamenean kontzentratuta zegoenean egin zen.

Babesa beharra duenari ematea

Laguntza humanitario oro ebaluazio inpartzialetan oinarrituta behatu behar da, gizatasun eta neutraltasunaren printzipio humanitarioen arabera.

- NBek eta gobernu emaileek arreta berezia jarri behar lukete **gutxiengoen taldeen, biztanle indigenen, oposizio-taldeetako kideen eta kasta baxuetako pertsonen beharretan, eta inolako diskriminaziorik gabe behar duten laguntza jasoko dutela ziurtatu behar da**. Beste batzuk (**haurrak**, egoera zaurgarrian dauden **emakumeak** eta **langile immigranteak**) ere, sarritan laguntza jasotzeko zailtasunak dituztenak, ez dira baztertu behar.
- Ez dugu ahaztu behar bizirik gelditu diren pertsona batzuek laguntza fisikoa baino gehiago behar dutela. **Desplazatuak** beren etxe eta bizibideak berreraikitzeko itzuli nahiko dute, batzuk agian etorkizun oso hurbilean. Errefuxiatuen nazioarteko zuzenbidearen arabera, pertsonen mugimendu guztiek borondatezkoak izan behar dute, eta segurtasun eta duintasunez egin behar dira.

- Beste krisi batzuetan, desplazatuak zaurgarritasunak eta dislokazio ekonomikoak **adingabekoen esplotazioa, emakume eta haurren trafiko ilegala eta sexu-merkataritza areagotzea** eragin dute (bestelako alternatiba ekonomikorik ez dutenen kasuan). NBek arazo horiei eta GIB/IHESaren eta sexu bidez kutsatzen diren beste gaixotasun batzuen hedapenari nola egingo dioten aurre azaldu behar lukete.
- Itsasikara gertatu arren, oso zaila da oraindik **Aceh-n eta Sri Lankan bake iraunkorra lortzea**. Bai gobernuek, bai gatazkako beste aldeek beharra dutenei eta zibil guztiei babesa emateko betebeharra eta behar izan dezaketen laguntza humanitariora haiengana iristen uzteko betebeharra dute. Laguntza banatzeko, irisgarritasuna ez da ziurtatu behar eskolta armatuen erabileran oinarrituta; aldiz, beharrezkoa den lekuan berehala suetena lortzeko asmoan oinarritu behar da.

“Plus berreraikuntza”

Berreraikuntzak itsasikara gertatu aurretik zegoen egoera birsortzeko helburura baino harantzago joan behar du. **Horren helburuak ‘plus berreraikuntza’ izan behar du, zehazki, pobrezia behin betiko murriztera, ingurumenaren iraunkortasuna bermatzera eta etorkizunean gerta litezkeen hondamenen aurrean zaurgarritasuna murriztera zuzenduta dagoen berreraikuntza.**

- Printzipio hori praktikan jartzeko, ez da egon behar larrialdirako erantzuna amaitu zain. **Eragindako pertsonen aterpeen eraikuntza eta beste lan humanitario batzuetan lana emateak** pertsona horien bizimodua berreraikitzen lagun dezake. Horrelako programek dirua ematen duten lanaren truke. Kalitatezko lan humanitarioak eta ‘plus berreraikuntza’ hasierak elkarrekin joan behar lukete. Agindu hori ez da jasotzen NBek egindako Premiazko Deialdian. Deialdi horren bidez aurrekontuaren % 1,4 bakarrik bideratzen da nekazaritza eta arrantzako sektoreak berreraikitza.

- **Arrantzaleen, nekazari txikien, eskulangileen eta beste produkzio-sektore batzuen bizibideak** suntsitu ditu itsasikarak. Berreraikuntze-planek eragindako sektore guztiak berreskuratzen lagundu behar lukete, eta laguntza humanitarioarekin gertatzen den bezala, diskriminazio oro saihestu behar lukete.
- Kostaldean eragindako eremu gehienak arrantza-komunitate txikien eta kokaleku indigenen etxe ziren, eta haien **lurren jabetza** legezko tituluak ez zeuden oso argi. Talde horiei beren bizitzak orain arte bizi izan diren lurretan berreraikitzen utzi behar litzaieke.
- Bereziki Sri Lanka eta Maldivetan, behartsu gehienak **turismotik** bizi dira. Bai gobernuak bai tokiko negozioek eta operadore turistikoek elkarrekin lan egin behar lukete, sektore turistikoa ahalik eta azkarren berreskuratuko dela ziurtatzeko.

Berreraikitzeko zorra arintzea

Itsasikarak eragindako herrialde batzuei zorra arinduz gero, berreraikitzeko mila milioi dolar liberatuko lirateke. Horrek lehentasunetako bat izan behar luke, betiere, prozesu horretan liberatutako funts guztiak ‘plus berreraikuntzara’ eta pobrezia murriztera bakarrik bideratzen badira.

Urtarrilaren 12an egindako Pariseko Klubaren bileran, hartzaileek **zorra itzultzeko ordainketak izozteko** eskaintza egin zieten itsasikarak kaltetutako herrialdeei. Pariseko Klubak, ordea, ez zuen lortu ordainketen behin-behineko etenaldia baino harantzago joatea. Klubeko kideek itsasikararen ondoren herrialde zordunek duten zorraren maila iraunkorra zehazteko ebaluazioa berehala egiteko eskatu behar lukete. Ebaluazio horrek independentea eta gardena izan behar luke.

Ebaluazio horren emaitzek maila iraunkorraren gainetik dagoen **zorraren zati bat barkatzea** lortu behar lukete, betiere, funts liberatuak ‘plus berreraikuntzara’ eta pobrezia murriztera bideratzen badira. Horrez gain, erabakiak eta prozesuak gardenak izan behar dute hartzaileentzat eta eragindako herrialdeetako biztanleentzat. Barkatze hori hartzaileen eta eragindako herrialde bakoitzaren artean negoziatu behar litzateke. Hartzaileek ez lukete azpimarratu behar baldintzak ezartzeko beharra (normalean gertatu ohi den bezala), horren helburua herrialde horien liberalizazio ekonomikoan aurrerapen handiagoa lortzea bada, adibidez, arrozaren produkzio nazionalen neurri babesleak kentzea.

Oztopo komertzialak kentzea

Berreraikitzeko ahalegina erraztuko lukeen beste alderdi bat da Europako Batasunak eta AEBek eragindako herrialdeetako esportazioak haien merkatuetan sartzeko aukera hobetzea, bereziki, jantziena eta kirol-oinetakoena, herrialde horien

ekonomiarako ezinbestekoak baitira. Esportazioak areagotzeak hamar milaka lanpostu sortzen, sarrerak handitzen eta eragindako herrialdeek funtsezko inportazioetarako eta berreraikitzeko erronkarako behar dituzten dibisak sortzen lagunduko luke.

Tokiko erantzuna

- **Krueng Raya** Banda Aceh-ren (**Indonesia**) mendealdean dagoen herria da, handik 45 bat minutura. Herri arrantzale horretan jendea bere eskuekin ari da etorkizuna eraikitzen. Tsunamia gertatu eta bost egunera, etxeak berreraikitzen hasi ziren. Abenduaren 26ko hondamenak sortutako txatarraren eta suntsiketaren artean erremintak, egurra, plastikoa eta beste material batzuen bila aritu dira, hurrengo hilabeteetan (agian urteetan) biziko diren lekuak eraikitzeko.

"Ez genuen nahi kanpin-dendetan bizi eta laguntza iritsi arte eserita zain egon", dio arrantzale-herri horretako alkateak. Bere lurak laga ditu jendea han hartzeko. "Lan egiten eta duintasunez bizitzen ohituta gaude, eta hemen lan asko egiten ari gara", adierazi du.

Krueng Raya itsasotik hurbil dago, eta tsunamia iritsi zenean jende gehienak eremu altuetara ihes egin eta bizia salbatzea lortu zuen. Orain, 3.500 pertsona eremu horietan kokatu dira, eta etxeak eraikitzen ari dira beren bizitzekin aurrera jarraitu ahal izateko. Batzuk negozio txiki batzuei ekitea lortu dute, esaterako fruta saltzea.

- Colachel inguruko kostako bizilagunak –**Kanyakumari**-ko barrutia, **India**– hainbat modutan jasan dituzte tsunamiaren olatu ahaltsuen eraginak. Batzuek pertsona maiteak galdu dituzte, eta beste batzuek beren etxeak galdu dituzte. Horietako askok beren bizibideak galdu dituzte: vallam-ak (arrantzaleen ohiko txalupak, lau enborrekin eginak), kanoak, katamaranak eta txalupa motordunak.

"Eremu honetan, 350 txalupa motordun genituen, baina orain ezin ditugu erabili", dio Chinnamuttom herriko Stanley-k, olatuek itsasbazterrean gora eramandako txalupak seinalatuz. Kostaldeko herri guztietan, arrantzale-taldeak kukubilko ikusten ditugu, zigarroa errez eta berriketan arituz, itsasora noiz eta nola joan ahal izango duten galdetuz beren buruari.

Indiako Hegoaldeko Arrantzale Elkartearen Federazioak (SIFFS), Nazioarteko Oxfam-en laguntzarekin, laguntza-programa bati ekin dio eragindakoen bizibideak berrezartzeko. Planak, eragindako herrixka batzuetako arrantzaleen 1.600 vallam eta 4.500 katamaran konpontzea aurreikusten du. Herrixka horien artean kaltetuenak daude: Muttom eta Chinnamuttom.

Aukera honetaz baliatzea pobreziaren aurka borrokatzeko

Abenduaren 26tik bizi izan den nazioarteko elkartasun-fluxu izugarria desagertzeko arriskua dago itsasikara albisteetatik desagertu bezain laster. Une hau aprobetxatuz, gobernuek aukera paregabea dute 2005ean **Milurtekoko Garapen Helburuak** lortzeko plan eraginkorrak ezartzeko.

Itsasikara gertatu aurretik, jada gobernuentzako erronka zen, 2005eko irailean New Yorken goi-bileran egingo baita. Katastrofe honek aurrekaririk ez duen erantzuna lortu du, eta horrek erakusten du borondate kontua besterik ez dela pobrezia eta munduan egunero 30.000 pertsona hiltzen dituzten gaixotasunak nabarmen murriztea eragozten diena gobernuei. 2005ean, erronka hori betetzeko:

- **Herrialde garatuetako gobernuek gutxienez 50.000 milioi dolar eman beharko lituzkete garapena bultzatzeko.** Kopuru hori lehendik dauden laguntza-aurrekontuei gehitu beharko litzaieke. Era berean, egutegi bat formalki finkatu eta ELGERi bidali behar liokete. Egutegi horretan, Garapenerako Laguntza Ofizialak 2010ean BPGaren % 0,7 izatea lortzeko prozesua zehaztuko litzateke ¹. Aurten egingo den Segurtasun Kontseiluaren osaerari buruzko eztabaida dela eta, herrialde garatuek organo horretan eserleku iraunkorra edo erdiiraunkorra ezingo luketela izan adostu beharko litzateke, egutegi hori formalki ezartzen duten arte.
- **Hartzaileek bermatu behar dute itsasikarak eragindako herrialdeen zorra arintzeari buruzko akordioa ez litzatekeela egin beharko zorra duten beste herrialde behartsu batzuen**

aldeko neurrien kaltetan. Eguneko 100 milioi dolar baino gehiagoko zorraren zerbitzuak eragozpen handia dira munduko pobrezia murrizteko. G7 taldeko ekonomia-ministroak otsailaren hasieran bilduko dira, eta aurrerapen-maila txikiena duten herrialdeen zorra % 100ean barkatzea adostu behar lukete, eta horrela, Milurtekoko Garapen Helburuak lortzeko urrats bat egingo lukete. Beste herrialde zordun batzuen kasuan, itzultzeko epeak berriro negoziatu beharko lirateke.

- **Gobernuak 2006ko Doha-ko Merkataritza Txanda amaitzeko prestatu beharko lukete, 2005eko abenduan Hong Kongen egingo den ministroen bilerako emaitzetan oinarrituta.** Prozesu horrek **nazioarteko merkataritzarako arau berriak** ezarri behar lituzke, (a) herrialde aberatsek ordezkatzan dituzten esportazioak eragindako dumpinga desagerraraziko dutenak, (b) garapen-bidean dauden herrialdeek beren merkatuak zein erritmo eta eskalatan irekiko dituzten erabakitzeko gaitasuna izatea bermatuko dutenak eta (c) herrialde aberatsek herrialde behartsuetatik datozen produktuen aurrean duten diskriminazioa amaituko dutenak.
- **Gobernuek krisi humanitarioetan harrapatuta dauden zibilak babesten saiatu behar dute, eta datorren irailean egingo den NBen goi-bileran munduko edozein lekutako zibilak 'babesteko erantzukizuna' onartu behar lukete; Arma Salerosketari buruzko Nazioarteko Ituna ezartzeko presioa egin behar lukete; eta NBen Deialdi Humanitario guztiak finantzatu behar lituzkete.**

Dossier hau egiteko, dokumentu hauek hartu dira oinarritzat:

- Aprender las Lecciones del Tsunami - Un mes después.

Nazioarteko Oxfam-en kanpo-aldizkaria (2005/01/25).

http://www.intermonoxfam.org/cms/HTML/espanol/1379/dc010205_tsunami_un_mes_después%20.pdf

- Maremoto en el Sudeste Asiático: Tres semanas después.

Informazio-oharra. Intermón Oxfam (2005/01/14).

http://www.intermonoxfam.org/cms/HTML/espanol/377/ni180105_Maremoto2_esp.pdf

- Maremoto en el Sudeste Asiático: Retos tras la Conferencia de Yakarta.

Informazio-oharra. Intermón Oxfam (2005/01/10).

http://www.intermonoxfam.org/cms/HTML/espanol/377/ni100105_Maremoto_esp.pdf

¹ Orain arte bost herrialdek bakarrik bete dute konpromiso hori: Holandak, Suediak, Norvegiak, Danimarkak eta Luxenburgok. Erresuma Batuak 2006an % 0,4ra iristeko konpromisoa hartu du, baina gaur egun % 0,27 bakarrik ematen du. AEBek % 0,1 bakarrik ematen dute, eta Espainiak % 0,3. Tarteko helburu gisa, Espainiako gobernuek 2008rako % 0,5era iristeko konpromisoa hartu du.

Gehiago jakiteko...

Gehiago jakiteko...

Liburuak

La realidad de la ayuda 2003-2004

Intermón Oxfamen txostena

La acción humanitaria en la cooperación española (2003ko azaroa)

IOren dokumentua, pdf formatuan.

http://www.intermonoxfam.org/cms/HTML/espanol/868/Accion_%20humanitaria_cooperacion_espaoola.pdf

Web orriak:

Web orriak:

Nazioarteko erakundeak:

<http://www.un.org/spanish/>

Ingelese:

<http://www.reliefweb.int>

<http://ochaonline.un.org/>

GGKE:

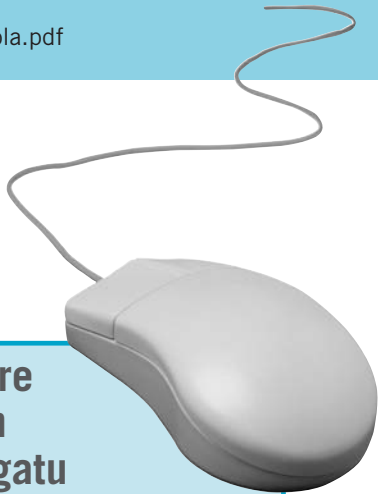
<http://www.intermonoxfam.org>

<http://www.cruzroja.es/>

<http://www.msf.es>

Besteak:

<http://www.ub.es/solidaritat/observatori/esp/dossiers/tsunami/tsunami.htm>

Sar zaitez gure
web-gunean
eta behera kargatu
¡¡global express!!

www.IntermonOxfam.org/educar/global

Komunikabideak:

Komunikabideak:

BBC Mundo.com: El desastre en Asia

<http://news.bbc.co.uk/hi/spanish/specials/2004/maremoto/default.stm>

El Mundo.es: Asia bajo el Tsunami

http://www.el-mundo.es/fotografia/2004/12/maremosos_especial/

La Vanguardia.es: Monográfico maremoto universal

<http://www.lavanguardia.es/public/web/51172971666.html>

Global Express-ek galderak eragin eta sortu nahi ditu gure eskoletako ikasleen artean, komunikabideetan esaten dutenaz. Errealitatearen ikuspegi kritikoa sustatu nahi dugu, ikasleek munduaren egoera, bereziki, garapen bidean dagoen munduaren egoera ulertzeko aukera izan dezaten.

Global Express ondoko talde hauen ekimena da: Centrum voor Mondiaal Onderwijs (Holanda), Curriculum Development Unit (Irlanda), Centro Educazione Mondialità (Italia) eta Intermón Oxfam (Espainia). Global Express-ek AECl-ren diru laguntza jaso du